XXII.

A pálinka

A tudatlan, gyenge ellenálló képességgel bíró kis emberek kifosztásához a leghathatósabb eszköz a pálinka.

A haladott orvosi tudomány mai véleménye szerint a tiszta, rektifikált szeszből készített pálinka is méreg, mely az emberi szervezet legfontosabb részeit megtámadja és fontos szervek életműködését izgatva, félrevezetik az élvezőt, kinél az első izgalom után bekövetkezik az életműködés csökkenése, a legkülönbözőbb súlyos testi és lelki betegségek keletkezése.

Eleinte izgat, de később annak mérge leszállítja az agyvelő egészséges működési képességét. Rontó hatásával az idegrendszert megtámadja. A józan embert részeggé, az okos embert butává, a becsületeset becstelenné teszi.

Ez a káros hatása kiterjed a másod, harmadízig terjedő unokákra. Az utódoknak egész serege ebben leli nyomorúságának forrását. Tehát nemcsak az egyén, hanem egy egész faj romlását okozza ez a méreg.

Ha a tiszta, rektifikált szeszből készült pálinkának ez a hatása, hogy nézünk ki a falusi kis korcsmában kimért, kozmás szeszből készült és tudvalevőleg sokféleképpen hamisított pálinka romboló hatásával szemben.

A pálinka és a tuberkulózis, az emberiség e két öldöklő csapása között szoros összefüggés bizonyult be.

Az elmegyógyintézetek, a hülyék, elmegyengék és nyavalyatörők, a nyomorultak és törpék ennek a méregnek áldozatai.

Az igazságszolgáltatás élettapasztalatai ezen méregnek tulajdonítják a sajnos esetek felét.

A szerencsétlenségek, az összeférhetetlenség, a civódások, a korcsmai bicskázás, az öngyilkosságok nagy része a pálinka terhére rovandó.

Az angol Gladstone monda egykor: „hogy az alkohol nagyobb rombolást végez, mint a háború, az éhség és a pestis.”

A szegény, tudatlan, gyenge nép leigázásának ez a legveszedelmesebb eszköze és ezt nálunk Magyarországban a bevándorolt zsidó méregeti. Ez adja neki azt a nagy természetfölötti befolyást a falusi népre, melynek vége a pusztulás, mert a nép minden mozdulata általa korlátozva, szabad mozgásában akadályozva van.

Bámulattal csodáltam meg egy tudós tanárnak kísérleteit a hypnozissal, midőn egy józan gondolkozású emberrel a hypnotikus sugalmazások következtében olyan furcsa, sőt bolond dolgokat mívelt, miket ép elmével, szabad akaratának korlátozása nélkül nem tudott volna elkövetni; de fokozottabb bámulattal láttam egész községek, sőt országrészek, nem és korkülönbség nélküli életfolyását, mely teljesen hasonlított a tudós tanár médiumához, mert az összes szegény munkás lakosság mint a hypnotizált médium, szabad akaratának korlátozása után vakon engedelmeskedik megrontó zsidójának.

Álljon itt egy példa a sok közül. Trencsén-megye egy elhagyatott hegyvidékén, egy nyolcszáz lélekből álló községnek nincs egy talpalattnyi legelője, a helyi viszonyok ott olyanok, hogy csupán az állattartás nyújthat alkalmat a nép megélhetésére; a hegyvidéki kirendeltség belátván ezt a nagy hiányt, aránylag olcsó áron meg akar vásárolni egy legelő és rétterületet úgy, hogy a lakosság a legelő bérből fizetné a vételár törlesztésének 3/5-ét, az állam pótolná a hiányzó 2/5 részt. A község így nemcsak a nyugodt megélhetés módjához, de még egy tetemes tőke ajándékhoz is jutna.

A község lerészegített lakói ezt az ajándékot visszautasítják, mert azt csak úgy fogadják el, ha ezt a zsidó korcsmáros urak, részükre kiszolgálandó bizonyos provízió mellett jóváhagyják.

Ezek szomorú igazságok, melyek fölött érdemes komolyan gondolkozni.

XXIII.

Vissza a faluba

E cím alatt Meline híres francia államférfiú, aki Franciaország kormányzatában is részt vett és sokban javított a kisgazdák helyzetén, mert ő szerinte a mezőgazdaság az, amely még beláthatatlan időkre biztosit munkát és megélhetést a dolgozni akaró embereknek, mert a föld ő szerinte, az összes emberiség tápláló dajkája, az összes iparosok és kereskedők fenntartója, azért bőven és szellemesen indokolva azt ajánlja, hogy: *„Térjünk vissza az anyaföldhöz!”* Szól ez különösen azon tömegeknek, amelyek a nagyvárosok aszfaltján éhezve nyomorognak. Nálunk szólhat ez leginkább azoknak, akik hamis ígéretek által félrevezetve, beállottak amerikai emberhúst emésztő kohók és kőszénbányák fehér rabszolgáinak.

Ránk illenek azoknak a bölcs tanácsoknak bizonyos részei, különösen a gyáripari csoport fellendülésétől váró boldogság hamis ábrándjának felismerésében kell igazat adnunk, melynek egészségtelen kiterjesztése és lelketlen kezelése, keserű ébredést fog szülni. Ennél tartósabb helyzet rejlik abban, ha a nemzet gazdaságának biztos alapját, anyaföldjét okosan míveli és igyekszik termelésére alapuló iparát oda fejleszteni, hogy ipari szükségleteit saját munkájával fedezhesse.

Nálunk a munkásság tömege mezőgazdasági munkával foglalkozik. Ezekért tenni kell valamit, hogy az elpártoltakat, a kiűzötteket, az egészséges, államfenntartó, ősmagyar foglalkozáshoz visszaszerezzük.

De ez csak úgy lehetséges, ha a gazdasági munkából élő, jó, egészséges anyag megrontóinak, az uzsorás zsidó korcsmárosoknak befolyásától felszabadíttatik. Mert ezen befolyás túlszárnyalta a hazafiság, testvériség vallásnemesítő érzelmeit. Megszűnt a nyugodt munkásság, a szorgalom, a felebaráti szeretet, a tudás és a törvény tisztelete, mióta a gazda tanyája a pálinkabódé és tanácsadója az édesszájú korcsmáros, ez a nyomor vámszedője, aki az emberek jóságán és gyengeségén, a sok testi és lelki szegénységen élve, gazdagodik.

Ez nem puszta állítás, megmutathatjuk ezt az állapotot a kíváncsinak, akinek így módjában lenne rátenni ujját a sorvasztó sebekre.

Mi, akik kint élünk, látjuk saját szemeinkkel a földmívest, aki tántorogva vánszorog el arról a rettentő helyről, ahol a felnőttek oktatása közre adatik, ahol az idegen helyre való vándorlásra kikészítik az emberanyagot. Pálinkaszó mellett szerzett mámorban hallják a nagy mesét arról a világrészről, ahol folyik a tej és a méz, ahol nagyobb a szabadság, mint ebben az átkozott országban. Teljes útmutatást nyernek ott és vagyonuk roncsaiért útiköltséget is.

A lyukastetejű nemesi kúria és a roskadozó földmíves házak között kiemelkedik az egyetlen új és divatos cserepes ház, a falu bankháza, melynek egyik végén a szatócs bolt, másik végén a pálinkamérés díszeleg, mint a falu egyetlen jól jövedelmező, vagyont szerző és gyarapító üzlete.

Egy ellenvetésre e helyen már előre is megfelelni szükségesnek látszik.

Az ellenvetés így hangzik: „Azért gyarapodnak a falusi zsidók, mert dolgoznak, ügyesen, szorgalmasan.”

Igenis, ők munkának nevezik uzsorás tevékenységüket és keresetnek eredményes tevékenykedésüket.

Hát éveken át láttuk ugyanazt a zsidó hordárt testi erejét felkínálva a munkára, láttuk azt szokszor kézi szekeret huzgálni nehéz teherrel, láttuk hurcolkodás idején nehéz szekrényeket cipelni a lépcsőkön. Láttunk a Dunaparton zsidó zsákhordókat nagy hajók terhét kiüríteni, súlyos terhet cipelve a partra, de sohasem láttunk olyan cserepes házat, mely ennek a munkának eredményéből épült volna, ez pedig nehéz emberi munka, mely megérdemelné a kielégítő eredményt.

De láttunk olyan munkát, mely a borhamisítás révén dúsgazdaggá tette azt, aki ebben fáradozott. Látjuk azt a kémkedést, amely a falu minden egyes emberének legbensőbb vagyoni viszonyát, minden egyes ember lelkének gyöngéit kilesi és azt nyereségesen kiaknázza, aki pálinkát hamisít és azt nyereséggel, emberek mérgezésére, testük, lelkük és vagyonuk megrontására jó pénzért osztogat. A modern erkölcsök ezt munkának, annak jövedelmét a szorgalom eredményének nevezik.

Az urasági kocsis ellopja a lovaknak kijáró zabot és becseréli pálinkáért, a suhanc az apja padlásáról lopja a kenyérnek föntartott búzát, a kiskorú kiszedi a titkos zugból a friss tojást, hogy ő is élvezhesse azt a feldicsért mérget. Tudja, de mit törődik szatócs úr azzal, hogy az mind lopott jószág, ő csak munkát végez, cserél nyereségre. Sok a nyeresége, mert a jó árú beméréséné hamiskodik, a pálinkát pedig hamis mértékkel adja cserébe. De ez munkával jár, miért ne legyen a munkának eredménye?

A környezetében élő emberek életébe, lelkébe behatolni, azt jól kitanulni, azt saját hasznára jövedelmeztetni és ezzel a környezetet határozottan látható szándékossággal, jól kiszámított módon tönkretenni, ez a földicsért szorgalmas munka.

Nem egy községünk életét mutattuk be, ilyenek ezrével vannak és abban lézengnek a letört emberek százezrei.

Meline jó tanácsa „Vissza a faluba” Franciaországban talán időszerű lehetett, de nálunk feltétlen szükséges: hogy elsőbb az új cserepes ház lakójának emberrontó üzlete új törvények, az ügyész könnyebb beavatkozása, a közigazgatás éber felügyelete által korlátoztassék.

Addig, míg ez meg nem történt, míg a népnek maga erejéből való megélhetése nincsen biztosítva, ahol az önzés és az egyéni érdek nemcsak a legnagyobb elnézésben, de törvényes támogatásban részesül, mely az ő kinövéseivel a csendes munkás falut régi hasznos alakjából, emberi jogokat is mélyen sértve kivetkőzteti, addig nálunk jobban beválna az a jelszó: *ki a faluba a mentő eszközökkel!*

A divatos jelszavak után való meggondolatlan kapkodással a hatalom kezelői, akik mélyebb bepillantást nem nyernek a felszínre került kérdések megismerésében, néha készületlenül sietnek a divatnak hódolva törvényeket és rendeleteket életbe hívni, melyekről azután kiderül, hogy a feltett célnak ellentétét szolgálják.

Jelszó lett nálunk a kis ember felsegélése, megóvása, megtartása a maga és a haza javára. Ennek az eszmének támogatására fölmentették az adó fizetésétől és most sokan a választójogot is követelik ezek számára.

Jogot adni valakinek, aki azt megbecsülni, azzal okosan élni sem tud, kötelességek nélkül, nem tarthatom egészséges felfogásnak. Anyagi tekintetben pedig lássuk csak, mi lett ezen törvénynek következménye és kinek használ az.

A pálinka élvezetére szoktatott és a pálinka-mérő hatalma alatt vergődő, írni-olvasni nem tudó kis ember fölmentetett az állami adó fizetésétől, ezzel

egyidejűleg felszabadult tisztán az ő javát szolgáló községi adó fizetésétől is. A községi adó az állami adók 100%-ra is felrúg a legtöbb helyen, most miután a községi adó semmivel sem csökkenthető, a község többi adófizetőinek községi adója 150 százalékra emelkedik azért, hogy a segélyezendő kis ember több pálinkát ihasson és az őt szipolyozó pálinkamérő előbb meggazdagodhasson. Ebből az a tanulság, hogy a törvények és rendeletek életbeléptetésénél egészséges sorrendet kell tartani, a fontos és szükséges törvény hatályba lépése előtt elő kell készíteni a talajt olyan intézkedéssel, hogy az új törvény céljának megfeleljen, de nem annak ellentétét szolgálja.

Gazdasági önállóságunk, mely törekvéseinknek legfontosabb részét képezi, ne legyen egyszerű jogi fogalom, hanem tömörüljön az ország ereje és képezzen egy erős testet, melynek mintegy erős épületnek biztos alapját, az eltávolíthatlan anyaföld képezze.

Nem a mozgótőke és az iparba fektetett vagyon biztosítja egy nép önállóságát és tartós boldogságát, hanem annak harmonikus együttléte a föld gazdálkodásával.

Ha ez a három közgazdasági tényező oly arányban fejlesztetik, hogy az ország nem szorul a külföldre, ez teszi azt függetlenné.

Miután azt látjuk, hogy a mezőgazdaság munkásnépét elcsalja rendes foglalkozásától egy egészségtelen áramlat és túl sokan oda tolakodnak az ipari munkához, beáll olyan helyzet, mely ma a leggazdagabb ipart űző, világkereskedelmet uraló angol nemzet félelmes jövőjében mutatkozik, mely saját termelésének és fogyasztásának arányát, az ő kereskedői kapzsiságával elhanyagolta. Ezért Meliné-nek igaza van, hogy: *„Térjünk vissza az anyaföldhöz!”*

XXIV.

A mérleg

Jelen munkánk elején megindokolva említettük, hogy oda tartunk egy tükröt a magyarországi zsidóság elé, hogy meglássa az igazságot.

Sok csúnya dolgot kellett elmondanunk, de erre bő tapasztalatunk, meggyőződésünk és az igazság vezetett.

Ezek után felmerül a kérdés, csakugyan ilyen a magyarországi zsidóság?

Sajnos, annak többsége ilyen. Tisztelet a kivételnek!

Ilyeneket is megismertünk, sőt láttunk meggazdagodni is, tisztességes, szorgalmas, emberséges munkára használván ügyességüket, keresztény munkatársakkal együttműködve, azokat megbecsülve, emberszeretetet gyakorolva felekezeti válogatás nélkül.

Az ilyen zsidót ezer okunk van megbecsülni, mert azoknak, akik a hínáros mocsárban nőttek naggyá és mégis annyi erkölcsi erőt tudnak kifejteni, hogy a megszokott piszkot lemossák magukról és azt kerülni tudják, akik elvetik a többieknek azt a hitét, hogy az embert aki szenved, az Isten elhagyta és gyűlöli, mert az Isten szeretetének anyagi áldás a jele és ezen hitüknél fogva válogatlan eszközökkel vadásszák az anyagit.

Ezek után az a kérdés is felmerül, hát a keresztények között nincsen rossz lelkű, haszonleső, az anyagiság után vágyakozó ember, aki szintén válogatlan eszközökkel törekszik a vagyonra, aki csak élvezeteket hajhász és talán saját lelkiismerete lecsendesítése és annak a külvilággal való fátyolozása végett stréberkedik a rang és címek után?

Igenis, ismerünk azok között zsiványokat, betörőket, strébereket, akik gazdag házasságra utazva kezdik pályafutásukat és ezen eszközök birtokában kapaszkodnak cím és rang után, nem törődve azzal sem, hogy útjukban egy sereg embert letipornak és csekély értéküket megvásárolt, vagy kijárt címekkel takargatják.

Ez az elzsidósodás, a zsidó példa eredménye.

Csakhogy ezek ma még kisebbségben vannak. A zsidóságnál fordított az arány. Ez igaz és ez a mérleg eredménye.

Igazolja ezen mérleg helyességét édes mindannyiunknak bő tapasztalata, de igazolják azon tapasztalatok, melyeket a bűntények feltárnak. Pedig ezek a tapasztalatok, ámbár a zsidóság terhére mutatnak, mégsem világítják meg az igazi tényállást.

Hiszen tudjuk mindannyian, hogy számtalan eset különféle okoknál fogva nem kerül bele a statisztika számtani mérlegébe.

Hiszen nyilvánvaló és elismert igazság, hogy a szándékos csalásból élők legkomolyabb dolga az a mérlegelés, hogyan lehet kivinni valami becsapást úgy, hogy a törvény büntető ereje kikerülhető legyen.

Erre meglepő és igen érdekes bizonyítékot találtunk abban, hogy egyenest a csalafintaságban utazó és élősködő ágensek összejöveteli helyükön fizetett jogtudóst tartanak, aki bizonyos órákban azért jelenik meg közöttük, hogy az általuk kieszelt becsapásra jogi formát keres, hogy milyen módot kell alkalmazni, hogy a büntetés kikerülhető legyen.

De hány megcsalt ember eláll a csaló üldözésétől szégyenből, vagy azért, mert a zsaroló vagyonát rejtve tartván, megtérítésre alkalom nincs.

Dicső törvényeink pedig kimondták azt, ha nincs panaszos, nincs megtorlásnak helye. A mi büntető törvényeink nem a önnálló szükségek szolgálatára készültek, hanem a bevándorlók romboló üzleteinek könnyebbségére.

A tapasztalat bizonyítja, hogy a zsidóságnak kevés percentje ismerte fel eddig az emberiség nemes feladatát, de azt is tapasztaljuk, hogy a keresztény nép megromlott részének bűnszerzője sok esetben a zsidó orgazda, a zsidóság anyagiakban eredményes rossz példája, kinek életiránya és cselekményei csak az anyagiságra, az önzésre szorítkozva eredményt mutat a vagyonosodásban.

Kérdem, miért vagytok ilyenek? Azért, mert 2000 év óta elkövetett bűneiteknek békjóiba tespedtek. Nem tudjátok magatokat abból kiszabadítani!

Hatalmat adtok a múltnak fölöttetek, mely büntetésből szétszórt benneteket és megtagadjátok azt a hatalmat a felvilágosult jelentől és attól a jövőtői, mely a bajt kiegyenlíthetné.

Döntsétek le magatok a ti önzésteknek korlátait, nehogy későn jöjjetek rá, hogy aki csak saját életének anyagosított örömeit keresi másnak károsításával, az el lehet rá készülve, hogy azt a bizonyos szabadságot, melyet erre szerettek kihasználni, az ő csodálkozásukra szabályozni és helyesen magyarázni fogják.

Új irányok, új elvek, új bűnök, új törvényeket kívánnak.

Vagy új törvény parancsa szükséges, mely fenyítő vesszőként suhog fölöttetek, vagy őszinte megtérés, ha a jobb meggyőződés világossága áthatná lelketeket.

De hogy valamely ember önzetlen legyen, ahhoz bizonyos fokú lelki fejlettség szükséges és olyan élet, mely legalább is megsejteti az erkölcsi élet becses oldalát; de attól félünk, hogy ez túlhaladja a többség képességeit, azért a törvény szigorításához kell majd nyúlni.

Sok évi tapasztalat után íme látjuk világos példáját annak, hogy törvényeink filantropikus része csak arra való volt, hogy a szégyentelenek azt könnyen kihasználhassák bűnös céljaikra. Annak szigorítására, toldozás-foltozására kellett ráfanyarodni, minden egyes elfajulás meggátlására.

Legyünk őszinték. Minél alantasabb gondolkozású emberek ellen kell védekezni, annál nagyobb szükség van, a spontán működő szigorú igazságszolgáltatásra.

Elsőbb meg kell javulni az embereknek és tisztább erkölcsi tulajdonokra szert tenni, mert csak akkor érett a tökéletesebb szabadságra, amire az emberiségnek törekedni kell, mert a tökéletesebb embert a szabadság elégítheti ki.

Emésszе fel a törvény ereje a rosszat, vagy vándoroljanak ki a haza megrontói.

Akik pedig itthon maradnak, taníttassanak meg az erkölcsi fejlettség igazabb érzésének felismerésére.

Az anyagiasság hatalma állatiassá teszi az embert, aki többnyire az állati érzés igézete alatt áll és ez az alacsony érzés nagy befolyással van reá, mely egyes tényeinél úgy elvakítja, hogy képtelen a pillanaton túltekinteni és mást mint önmagát, nem látja meg, nem veszi figyelembe a jót, a nemeset, mert szenvedéllyé válik benne az önzés és ekkor már rossz befolyásának nem tud ellenállni.

Csatateret látunk magunk előtt, két ellentétes hatalom harcainak csatamezejét, mely egyiknek vagy másiknak győzelmét, vagy leveretését fogja mutatni.

Minden jó érzelmű embernek kötelessége, életfeladata az erkölcsi alap kiküzdése az anyagiasság fölött. Aki ez elől a harc elől kitér, önmagát bélyegezi meg.

Három szó van a célponton: igazság, szeretet, tudás. Három szó ennek ellentétje: igazságtalanság, gyűlölet, tudatlanság. Tessék választani!

Szavainkat lelkiismeretesen mérlegeltük, mert a színigazságot akartuk felderíteni, amit emberi kötelességnek tartunk, úgy mint a sebek kutaszolását és a felismerés után a baj javítását.

Kényes dolog az igazság is! Annak fényéhez az emberi szemnek szokni kell, mint a fényes napsugárhoz. Sokszor üldözőbe veszik az igazságot, még keresztre is feszítik a rövidlátók, nem tudván azt, hogy az örök és megsemmisíthetlen.

A világ ma tudásban előhaladottabb, mint amikor a keresztre feszítés divatozott, annál nagyobb beszámolásba esik a jónak üldözése most, amikor már az ember tudja, hogy mit tesz.

A jóhoz való áttérés érdeme annál nagyobb, ha annak útja küzdelemmel jár.

Az önzés küzdelme az altruizmus ellen, a megüzent háború kezdetén van, a csatasorok kifejlődésének stádiumában, de azért bizonyos, a vége az lesz, hogy győzni fog az isteni törvény, amidőn az ember nem egyedül magáért, hanem *mindent mindenkinek tekintetéből, mindenek javáért fogja cselekedni.*

Most már az a komoly kérdés áll előttünk, igaz-e, hogy a Talmud vagy a Gemara képezi a magyar zsidóság törvény gyanánt elismert vallását? és igaz-e, hogy ezen tanok az önzést, mások gyűlöletét, kiaknázását nemcsak megengedik, de parancsolják is. Ha ez igaz, amit a magyar zsidóság többségének életmódja, műveletei igazolnak, akkor azt megtűrni a társadalom jobb irányú tömegével szemben vétkes mulasztás.

A vallás isteni törvénynek tekintendő, mely csak az erkölcsi haladás alapján képezheti jóban az embert.

Ha akadtak régi időben olyan emberek, akiknek az erkölcsi alapok gyakorlata nehezükre esett és akadtak olyan rabbik, akik ezt az állapotot figyelembe véve, a jóhoz hozzá keverték a rosszat, hogy az ő környezetük ízlését megnyerve, befolyásukat biztosíthassák. Az újkor emberei tudják meg, hogy minden múlandó, a fény és hatalom is sírba száll, emberi munka is idővel porrá válik miért ne lehetne eltemetni az uzsora rothasztó növényét, mikor annak

mérgét felismertük. Első sorban azoknak kell gyógyulás szempontjából a napsugarat keresni, akik a mérget bevették.

A korszellem feltartóztathatlanul halad fölfelé, vele halad mindaz, aki nincs vaksággal sújtva. Furcsa és nehézkes sok ember, ha magába vesz valami eszmét és azt jónak, reá nézve kényelmesnek tartja, rögeszméje lesz, melynek elmaradott rossz oldalát a haladás fényes sugarának világossága mellett is nehezen tudja felismerni. Hát az ilyennek fel kell nyitni a szemét és ha ez sem használ, kényelmetlenné kell tenni maradiságát, mert az nem igazság, hogy a népnek egy nagy, munkálkodó, szerény, jóhiszemű része élete egész folyamán a zsarolásnak, kiaknázásnak kitéve, végre éhező rabjává válik egy másik csoportnak.

Ha az a szegény életösztönét követve, éhségének csillapítására csirkét lop, ezért bünteti a törvény, míg a másik, ennek az éhségnek előidézője, aki a nap minden órájában súlyban, mértékben, anyagban, minőségben és mennyiségben, szóval, tollal és a dupla krétával csal, gazdagodási szándékkal meglopja a vele érintkezőt és ezen műveletével vagyont gyűjt a (Csemegi) törvény oltalma alatt, ez nem igazság, ezen segíteni kell!

Erre azt fogják hangoztatni, hol a szabadság, az emberi haladás vágya és végcélja?

Az erény a szabadság eszköze, járom az erkölcstelenség következménye, mely megsemmisíti az erényt és fölemészti a szabadságot, pedig ez az emberiségnek nagy és közös kincse lehetne.

Vizsgálja meg a zsidóság romlott része elfogulatlan lélekkel, világos látással azt a képet, melyet lelepleztünk. Ismerje föl annak hátterét igazságos ítélettel és ha ott valami jót látott, vegye azt fel jó szívből eredő intelemnek és kövesse azt az utat, melyen nemes lelkek haladnak az emberiség szent célja felé.

A hazát nem lehet függővé tenni valamely külön faj társadalomellenes szokásának, mert a haza a testvérek családi fészke, kell hogy abban egyenlő jogok és egyenlő kötelességek legyenek, kell hogy abban az összetartozandóság, testvériség közössége nyilvánuljon meg egészben és részeiben is. A jó családfő ügyel ilyen testvéri iránynak kifejlődése és fenntartására, házi rendszabályokat is alkot. Ezek a szabályok lehetnek szigorúak és merevek, ez még sem jelenti az egyén önállóságának elenyésztetését, érdekeinek megsemmisítését, de elkerülhetetlen szüksége van az ilyen nagy családnak, hogy az egyéniség összhangban maradjon az egésszel. A testvéries nemes verseny nincsen korlátozva, ha harmóniában van az összessel. De a harmónia nem tűrheti meg, hogy a létért való nehéz küzdelemben, a tisztességesnek, a jobbnak letiprása megengedhető legyen.

A külső összhang most csak látszat, tákolmány, a hazugságok, képmutatások pazar alkalmazása, nincs őszinteség, nincs rokonszenv, a rossz példa megmérgezte a jó irányt; ámítva és ámíttatva, elárulva és eladva torkig az élvezetben és rogyásig a szenvedések terhe alatt hullámzik a mai társadalom az élet nagy piacán, melyen sok hamisított cikket árulnak.

Aki felismeri ezen hamisított cikkeket, sőt azt látja, hogy ritkaság számba megy a tiszta valódi, az megfordul éles fullánkkal a szívében és lesajnálja a csalót és a csalódottat egyaránt, és őszinte vágya az, hogy a haladott kor találjon valami hozzá méltó eszközt, ezen keserves helyzet megjavítására.

A javulásra szolgáló egyik eszköz a baj okának felkutatása, a megtalált baj természetének tanulmányozása, annak tág körben való ismertetése, hogy megismerjék önmagukat, mint a minők ők tényleg. Ez altruisztikus törekvésünk rugója, mellyel használni akarunk a köznek, azoknak, akiket keserű csalódások, sőt veszedelem érhet.

Ha a megismerésnek egy sugara megvilágítaná a zsidóság elméjét és belátnák emberi tevékenységüknek árnyoldalait, másként cselekednének. Ma ők

vakok, mások iránti kötelességeiket nem tudják mérlegelni vágyaikkal szemben, azért szükséges lelkületük sötét pontját feltárni.

Követjük a gondos kertész példáját, aki kikutatva a kárttevés okát, nem sajnálja a fáradtságot, hogy megóvja a kertnek pompázó növényeit az élősdiek, a pusztító rovarok ellen.

Ez, de csakis ez a kötelesség vezérelt jelen soraink megírására, minden más célzatos magyarázat ellen előre is tiltakozunk.

Csak az igazság hozta magával, hogy keserű pilulákat adjunk be azoknak, akik rászolgáltak arra, hogy csakis ilyen erős anyag alkalmazásával fölrázzuk őket kábult helyzetükből, hogy az egészséges, törvényes, tisztességes utat meglássák.

Tanácsadója lehetünk sok embernek, akit egy rosszirányú rendszer megviselt azért, mert jóhiszemű volt; megóvni, talán megmenteni lehet ezzel sok tájékozatlant, midőn figyelmüket a környező veszedelemre irányítjuk és ellenálló képességüket előmozdítjuk.

Emelkedni látjuk már az erőt, mely ezt a képességet hatásossá teszi. Az ellen már hiába próbálkozik az emberek sötét eleme küzdeni, mert á hatalmas hullámok el fogják a tévtanokat sodorni és eltemetni.

De látjuk erre bizonyos oldalról feltámadni a megszokott zivatart. Felhangzik a lárma és visszhangzik a bűnösök ismert jelszava: Antiszemita!

Ne higyjetek nekik, azt csak azok kiabálják torokszakadtan, akik az igazságot gyűlölik!

Elkopott jelszó ez, melynek értékét minden józan ember már eléggé ismer. Ez a bűnösök alacsony spanyolfala, mellyel el akarják rejteni az igazságot, de azt már csak az alacsonyok előtt rejthetik el. Akik bizonyos magasságra emelkedtek, azok elől csak a szennyes sarok van elfedve.

Tombol a lárma és átkozódás? Nem árt az ilyen kis zivatar, mert a természet törvényeiből tudjuk, hogy azután tisztul a levegő és azon a tisztult átlátszó levegőn át, majd akadnak olyanok, akik jobban látva, észre fogják venni a szándék tisztességét, mely csak az elnyomott testvérek felvilágosítását és a túlzott önzés fertőjébe süllyedt, más vallású testvérek jobb útra térítésének szükségessé vált kísérletét célozza.

* * *

Zsidó honfitársak! Sok kellemetlen igazságot mondtam el mindannyiunk okulására. Nem a gyűlölet vitt erre az útra, hanem egy népréteg szenvedésének látása, melyet egy másiknak rossz természete okozott.

Tanítómesterem szavait követve, őszintén ismétlem: Uram bocsáss meg nekik, kik nem tudják mit cselekesznek!

Ismerjétek fel a rosszat és térjetek a jobb útra, melyre hellyel-közzel rámutattam.

Higyjétek el, az vezet az igazi boldogsághoz.

Hivő szava ez egy öreg embernek, aki magas koránál fogva már a sír szélén áll, akin már bosszút állni nem tudtok.

Fogadjátok lelketekbe az igazságot és munkálkodjatok a szerint.

Szerezzétek termékeny ésszel és erkölcsös ténykedéssel a tőkét és kamatoztassátok azt polgári haszonnal, de használjátok azt köteles hálával, a vendéglátó haza és az emberiség javára.